2022

5th Semester Examination

SANSKRIT (Honours)

Paper : DSE 2-T

[CBCS]

K.S. Mahavidyalaya, Debra Thana, Chakshyampur, Paschim Medinipur, CENTRAL LIBRARY, Estd.-2006

Full Marks : 60 Time : 3 Hours

The figures in the margin indicate full marks. Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

[Theatre and Dramaturgy in Sanskrit]

1. अधोनिर्दिष्टेषु ***दशप्रश्नानां*** सरलसुरगिरा देवनागर्य्या च समाधानं विधेयम् :

$2\times10=20$

(क) नाट्यशास्त्रे कतिविधं प्रेक्षागृहमुक्तम् कानि च तानि ?

(ख) किं नाम रङ्गशीर्षम् ?

(ग) कीदृशी भूमिः रङ्गालयस्य कृते प्रशस्ता ?

(घ) नाट्यं कथं दृश्यमित्यभिधीयते ?

(ङ) आकाशभाषितसंलापः को भवति ?

(च) का नाम अवस्था ? सा कतिविधा ?

(छ) प्रतिनायकः को भवति ?

(ज) को नाम स्वादः ?

(झ) लोकनाट्यं किम् ? लोकनाट्यद्वयस्य नाम कार्यम् ?

(ञ) आधुनिकरङ्गमञ्चस्य मुख्यवैशिष्ट्यं किमस्ति ?

(ट) लोकपितामहब्रह्मणा रचितं रूपकद्वयं किम् ? कुत्र रूपकद्वयस्य अभिनयः सञ्जातः ?

(ठ) को नाम क्षोभः ?

(ड) कः खलु पारिपार्शिकी भवति ?

(ढ) किं नाम आधिकारिकवृत्तम् ?

(ण) कीदृशो गुणविशिष्टो नेता भवितुमर्हति ?

2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कस्यचिद् ***चतुष्टयस्य*** उत्तरं प्रदेयम्। तेषु एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं संस्कृतेन देवनागर्या च लेख्यम् : 5×4=20

(क) टीका लेख्या : रङ्गशीर्षम्, प्रासङ्गिकवृत्तम्।

(ख) को नाम अभिनयः ? अभिनयः कतिविधः, तेषु कस्यचिद् एकस्य अभिनयस्य वैशिष्ट्यमालोच्यताम्।

(ग) को नाम नाट्यसंल्पः ? स कतिविधः ? संक्षेपेण सर्वमालोचय।

(घ) नायकः कतिविधः ? तेषु कस्यचिद् एकस्य नायकस्य स्वरूपम् उपस्थाप्यताम्।

(ङ) टीका लेख्या : कञ्चुकी।

(च) लोकनाट्यं किम् ? संक्षेपेण परिचयः प्रदेयः।

3. अधस्तनेषु यथेच्छं ***प्रश्नद्वयस्य*** उत्तरं प्रदीयताम् : 10×2=20

(क) प्रकारभेदोल्लेखपूर्वम् अर्थोपक्षेपकविषयमाश्रित्य एकः प्रबन्धः लेख्यः :

(ख) भरतस्य नाट्यशास्त्रानुसारेण रङ्गशालानां प्रकारभेदाः निर्माणशैली च संक्षेपेण आलोच्यन्ताम्।

(ग) को नाम रसः ? रसस्वरूपं वर्णनापूर्वकं रसभेदाः स्पष्टीक्रियन्ताम्।

(घ) संस्कृतनाट्यसाहित्ये वैदिकसाहित्यस्य अवदानं व्याख्यायताम्।

OR

[Tools and Techniques for Computing Sanskrit Language]

1. यथेच्छं दश प्रश्नान् उत्तरत : 2×10=20

(क) ISCII—इत्यस्य पूर्णं रूपं किम् ?

(ख) रूपतात्त्विकेन विश्लेषकेण (Morphological Analyser) किं क्रियते ?

(ग) चतुर्णां मुक्तरूपाणां (Free Morpheme) नामानि लिखत ?

(घ) Syntagmatic Relation — इति किम् ?

(ङ) Paradigmatic Relation — इति किम् ?

(च) चतुर्णां बद्धरूपाणां (Bound Morpheme) नामानि लिखत।

(छ) अक्षरम् (Syllable) इत्यस्य लक्षणं किम् ?

(ज) यन्त्रानुवादः (Machine Translation) किम् ?

(झ) AI — इति किम् ?

(ञ) STT — इति किम् ?

(ट) NP (Noun Phrase) — इति किम् ?

(ठ) VP (Verb Phrase) — इति किम् ?

(ड) मूलध्वनिः (Phoneme) किम् ?

(ढ) यन्त्रानुवादे सन्धिविश्लेषणस्य (Sandhi Analyser) का आवश्यकता ?

(ण) यन्त्रानुवादे संस्कृतभाषायां कारकविश्लेषणाय (Karaka Analyser) सङ्कटानि कानि ?

2. यथेच्छं चतुरः प्रश्नान् उत्तरत : 5×4=20

(क) एकस्य प्रबन्धस्य एकस्मात् अनुच्छेदात् कानि तथ्यानि संग्रहीतव्यानि ?

(ख) Indic-Roman अक्षराणि लिखत।

(ग) Immediate Constituent Analysis — इति किम् ? सोदाहरणं प्रदर्शयत।

(घ) NLP — इत्यस्य इतिहासविषये लघुटिप्पणीं लिखत।

(ङ) NLP — इत्यस्य सङ्कटानि कानि ?

(च) संस्कृतभाषायाम् वर्णानाम् उच्चारणस्थानविषये लघुटिप्पणीम् लिखत।

3. यथेच्छं *प्रश्नत्रयम्* उत्तरत : 10×2=20

(क) संस्कृतभाषायाः ध्वनिविद्याम् (Phonology) आश्रित्य एकं लघुप्रबन्धं रचयत।

(ख) संस्कृतभाषायाः रूपतत्त्वम् (Morphology) आश्रित्य एकं लघुप्रबन्धं रचयत।

(ग) सोदाहरणं संस्कृतवाक्यनिर्माणप्रक्रियां विवृणुत।

(घ) Speech Corpus Generation — इत्यस्य उपरि एकं लघुप्रबन्धं लिखत।